



Ελληνική Δημοκρατία
**Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής & Τεχνοηθικής**

ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

OPINIONS AND RECOMMENDATIONS



Hellenic Republic
**National Commission
for Bioethics & Technoethics**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα επετειακή έκδοση ανθολογεί όλα τα επίσημα κείμενα (Γνώμες και Συστάσεις) που εκπονήθηκαν από το 2000 έως και το 2025, αρχικά από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και στη συνέχεια από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής αποστολής τους. Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής συστάθηκε με το νόμο 4780/2021 στις 28 Φεβρουαρίου 2021 και διαδέχθηκε την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής, η οποία είχε συσταθεί με το νόμο 2667/1998 στις 17 Δεκεμβρίου 1998. Σε ορισμένα γνωμοδοτικά κείμενα της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής χρησιμοποιήθηκαν οι όροι «Εισήγηση» και «Απόφαση», οι οποίοι πλέον αντιστοιχούν στον όρο «Γνώμη».

FOREWORD

This anniversary edition anthologises all the official documents (Opinions and Recommendations) from 2000 to 2025, originally drafted by the National Bioethics Commission and subsequently by the National Commission for Bioethics and Technoethics as part of their advisory mission. The Hellenic Republic National Commission for Bioethics and Technoethics was established with Law 4780/2021 on 28 February 2021, succeeding the National Bioethics Commission, which had been established with Law 2667/1998 on 17 December 1998.



2000

ΑΠΟΦΑΣΗ

για τα γενετικά τροποποιημένα φυτά
10-03-2000

2001

ΑΠΟΦΑΣΗ

για τη χρήση γενετικών αποτυπωμάτων στην
ποινική διαδικασία
23-03-2001

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

για τη συλλογή και διαχείριση των γενετικών
δεδομένων
23-03-2001

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

για τη χρήση των βλαστοκυττάρων στη
βιοϊατρική έρευνα και την κλινική ιατρική
21-12-2001



2000

DECISION

on genetically engineered plants
10-03-2000

2001

DECISION

on the use of genetic fingerprints in criminal
procedure
23-03-2001

OPINION

on the collection and use of genetic data

23-03-2001

OPINION

on the use of stem cells in biomedicine and
clinical medicine
21-12-2001

2002	<p>ΕΙΣΗΓΗΣΗ για το Σχέδιο Νόμου «Ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή» 11-10-2002</p>
2003	<p>ΕΙΣΗΓΗΣΗ για την αναπαραγωγική κλωνοποίηση του ανθρώπου 28-02-2003</p> <p>ΕΙΣΗΓΗΣΗ για την αναγνώριση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας σε βιοτεχνολογικές εφευρέσεις 19-09-2003</p>
2004	<p>ΕΙΣΗΓΗΣΗ για τη μεταχείριση των ζώων στην έρευνα 05-03-2004</p>

2002	<p>POSITION on the Draft Bill “Medically assisted human reproduction” 11-10-2002</p>
2003	<p>OPINION on human reproductive cloning 28-02-2003</p> <p>RECOMMENDATION on the patentability of biotechnology inventions 19-09-2003</p>
2004	<p>OPINION on treatment of experimental animals in research 05-03-2004</p>

2005

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

για τις κλινικές μελέτες στον άνθρωπο

21-01-2005

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

για τη συγκρότηση Επιτροπών Ηθικής και
Δεοντολογίας στη βιοϊατρική έρευνα

14-12-2005

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής στον
προτεινόμενο Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας

14-12-2005

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

για την νομοθετική αντιμετώπιση των
μεταμοσχεύσεων

16-12-2005

2005

ΟΠΙΝΙΟΝ

on human clinical trials

21-01-2005

RECOMMENDATION

on the establishment of Ethics Committees in
biomedical research

14-12-2005

COMMENTARY

of the National Bioethics Commission
on the proposed Code of Medical Ethics

14-12-2005

POSITION

on the legislative treatment of transplantations

16-12-2005

2006

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

σχετικά με την τεχνητή παράταση της ζωής
27-01-2006

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

για τις τράπεζες βιολογικού υλικού
(βιοτράπεζες) ανθρώπινης προέλευσης στη
βιοϊατρική έρευνα
30-06-2006

2007

ΓΝΩΜΗ

για τις συλλογές ομφαλοπλακουντιακού
αίματος
02-02-2007

ΓΝΩΜΗ

για την προγεννητική και προεμφυτευτική
διάγνωση και τη μεταχείριση του εμβρύου
09-03-2007

2006

OPINION

on artificial prolongation of life
27-01-2006

OPINION

on banks of biological material of human origin
(biobanks) in biomedical research
30-06-2006

2007

OPINION

on the umbilical cord blood banking
02-02-2007

OPINION

on prenatal and pre-implantation diagnosis
and embryo treatment
09-03-2007

2008

ΓΝΩΜΗ

για τη χρήση γενετικών δεδομένων στην
ιδιωτική ασφάλιση

11-01-2008

ΓΝΩΜΗ

για την ηθική της έρευνας στις βιολογικές
επιστήμες

19-06-2008

2009

ΓΝΩΜΗ

για τη διαχείριση του βιολογικού πλούτου

25-02-2009

2010

ΓΝΩΜΗ

για τη συναίνεση στη σχέση ασθενούς - ιατρού

29-03-2010

2008

OPINION

on the use of genetic data in private insurance

11-01-2008

OPINION

on research ethics in biological sciences

19-06-2008

2009

OPINION

on the management of biological wealth

25-02-2009

2010

OPINION

on consent in the physician-patient relationship

29-03-2010

2011

ΓΝΩΜΗ
για τα μεταδοτικά λοιμώδη νοσήματα:
Δημόσιο συμφέρον και αυτονομία
18-03-2011

ΓΝΩΜΗ
για τη σύγκρουση συμφερόντων στη
βιοϊατρική έρευνα
05-07-2011

2012

ΓΝΩΜΗ
για την άμεση πρόσβαση σε γενετικές
εξετάσεις
30-03-2012

ΓΝΩΜΗ
για την Οδηγία 2010/63/ΕΕ
περί προστασίας των ζώων που
χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς
19-11-2012

2011

OPINION
on transmissible infectious diseases: Public
interest and autonomy
18-03-2011

OPINION
on conflict of interest in biomedical research

05-07-2011

2012

OPINION
on direct-to-consumer (DTC) genetic testing

30-03-2012

OPINION
on Directive 2010/63/EU on the protection of
animals used for scientific purposes

19-11-2012

2013

ΓΝΩΜΗ

για τη «βελτίωση» χαρακτηριστικών του ανθρώπου - φυσικά χαρακτηριστικά

08-04-2013

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τον έλεγχο στον τομέα της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής

10-06-2013

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τη συμμετοχή μαιών - μαιευτών σε τεχνητή διακοπή εγκυμοσύνης

11-09-2013

ΓΝΩΜΗ

για τη «βελτίωση» χαρακτηριστικών του ανθρώπου - επίδραση στην πνευματική και ψυχική κατάσταση

05-11-2013

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τη δεσμευτικότητα των «οδηγιών μη ανάνηψης»

09-12-2013

2013

OPINION

on human enhancement-physical enhancement

08-04-2013

RECOMMENDATION

on the control of medically assisted human reproduction

10-06-2013

RECOMMENDATION

on the participation of midwives in artificial termination of pregnancy

11-09-2013

OPINION

on human enhancement - effect on cognitive and mental state

05-11-2013

RECOMMENDATION

on the binding force of “Do-Not-Resuscitate orders” (DNRs)

09-12-2013

2013

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τον έλεγχο μη παρεμβατικών κλινικών μελετών φαρμάκων

09-12-2013

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τη διαχείριση και ταφή εμβρυικών ιστών και εμβρύων κάτω των 180 ημερών κύησης, άκρων-μελών του ανθρώπινου σώματος και πτωματικών παρασκευασμάτων

19-12-2013

2014

ΓΝΩΜΗ

για σύγχρονα ζητήματα «επιλογής» στην αναπαραγωγή

07-07-2014

2013

RECOMMENDATION

on the control of non-invasive clinical trials for drugs

09-12-2013

RECOMMENDATION

on the management and burial of embryonic tissues and embryos less than 180 days of gestation, human body limb parts and cadaverous reparations

19-12-2013

2014

OPINION

on contemporary issues of selection in reproduction

07-07-2014

2015

ΣΥΣΤΑΣΗ

για την αντιμετώπιση του ιού Έμπολα:

Ζητήματα Βιοηθικής

27-02-2015

ΓΝΩΜΗ

για τον ηλεκτρονικό φάκελο υγείας: Ζητήματα

Δεοντολογίας

18-03-2015

ΣΥΣΤΑΣΗ

για εμβολιασμούς σε παιδιά

26-05-2015

ΓΝΩΜΗ

για τυχαία ευρήματα στην έρευνα και την

κλινική πράξη

26-06-2015

ΓΝΩΜΗ

για τις πρόσφατες εξελίξεις στην τροποποίηση

του ανθρώπινου γονιδιώματος: Επεξεργασία

γονιδιώματος (Genome Editing)

27-04-2016

2015

RECOMMENDATION

on addressing the Ebola virus: Bioethical issues

27-02-2015

OPINION

on electronic health record: Ethical issues

18-03-2015

RECOMMENDATION

on immunisation in children

26-05-2015

OPINION

on incidental findings in research and clinical practice

26-06-2015

OPINION

on recent developments in human genome modification: Genome Editing

27-04-2016

2016

ΣΥΣΤΑΣΗ
για τα Γραφεία Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτριών/ών Υπηρεσιών Υγείας των
νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.
16-06-2016

ΣΥΣΤΑΣΗ
για τα όρια ηλικίας στην ιατρικώς
υποβοηθούμενη αναπαραγωγή
14-02-2017

2017

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
για τη δημιουργία υβριδικών και χιμαιρικών
οργανισμών
02-05-2017

ΣΥΣΤΑΣΗ
για την αντικατάσταση μιτοχονδρίων για την
αποφυγή μιτοχονδριακών νοσημάτων
04-04-2017

ΣΥΣΤΑΣΗ
για Τράπεζες Ομφαλοπλακουντιακού Αίματος

06-06-2017

2016

RECOMMENDATION
on Offices for the Protection of Rights of
Healthcare Services Recipients of the Greek
National Healthcare System
16-06-2016

RECOMMENDATION
on age limits in medically assisted reproduction

14-02-2017

2017

INFORMATION DOCUMENT
on the creation of hybrid and chimeric
organisms
02-05-2017

RECOMMENDATION
on mitochondrial replacement for the
prevention of mitochondrial diseases
04-04-2017

RECOMMENDATION
on Umbilical Cord Blood Banks

06-06-2017

2017

ΣΥΣΤΑΣΗ

για την τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης,
όταν δεν υπάρχει κίνδυνος για τη ζωή ή την
υγεία της γυναίκας

13-06-2017

ΓΝΩΜΗ

για Μεγάλα Δεδομένα (Big Data) στην υγεία

09-11-2017

ΣΥΣΤΑΣΗ

για την επιλογή «συναισθηματικού δότη» στις
μεταμοσχεύσεις

19-12-2017

2017

RECOMMENDATION

on artificial termination of pregnancy when
there is no risk for the life or health of the
woman

13-06-2017

OPINION

on Big Data in health

09-11-2017

RECOMMENDATION

on the selection of “emotionally related donor”
in transplantations

19-12-2017

2018

ΣΥΣΤΑΣΗ
για τις Επιτροπές Ηθικής της Έρευνας

23-01-2018

ΓΝΩΜΗ
για τον ιατρικό τουρισμό: Το πλαίσιο της
Δεοντολογίας
27-09-2018

ΣΥΣΤΑΣΗ
για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τις
Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας της
Έρευνας (ΕΗΔΕ)
11-12-2018

2019

ΓΝΩΜΗ
για την ιατρική ακριβείας: Εφαρμογές και
ηθικά ζητήματα
24-06-2019

2018

RECOMMENDATION
for Research Ethics Committees

23-01-2018

OPINION
on medical tourism: The framework of Ethics

27-09-2018

RECOMMENDATION
on law enforcement for Research Ethics
Committees
11-12-2018

2019

OPINION
on precision medicine: Applications and ethics
issues
24-06-2019

2020

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τη βιοηθική διάσταση της ατομικής ευθύνης στην αντιμετώπιση του COVID 19 (κορωνοϊός)
17-03-2020

ΓΝΩΜΗ

για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς στην αγροτική καλλιέργεια και την κατανάλωση: Μια επικαιροποιημένη προσέγγιση
22-06-2020

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τις κλινικές δοκιμές εν μέσω της πανδημίας COVID-19
29-09-2020

ΣΥΣΤΑΣΗ

για το COVID-19 (κορωνοϊός) - ζητήματα ιχνηλάτησης κρουσμάτων και επαφών τους
16-11-2020

2020

RECOMMENDATION

on the bioethical dimension of individual responsibility in response to COVID 19 (coronavirus)
17-03-2020

OPINION

on genetically modified organisms in agriculture and consumption:
An updated approach

22-06-2020

RECOMMENDATION

on clinical trials during the COVID-19 pandemic

29-09-2020

RECOMMENDATION

on COVID-19 (coronavirus) - issues in tracing cases and their contacts
16-11-2020

2021

ΣΥΣΤΑΣΗ

για την υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού σε ορισμένες επαγγελματικές ομάδες στο χώρο της υγείας
14-06-2021

ΣΥΣΤΑΣΗ

για το ζήτημα της προτεραιότητας στη διάθεση θεραπευτικών μέσων κατά του κορωνοϊού (μονοκλωνικά αντισώματα)
Δεκέμβριος 2021

2022

ΣΥΣΤΑΣΗ

για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης κατά την υγειονομική κρίση της Covid-19
23-02-2022

2021

RECOMMENDATION

on mandatory vaccination in certain professional groups in the health care sector
14-06-2021

RECOMMENDATION

on patient prioritisation regarding the disposal of therapeutic means against COVID-19 (monoclonal antibodies)
December 2021

2022

RECOMMENDATION

on combatting misinformation during the Covid-19 health crisis
23-02-2022

2023

ΓΝΩΜΗ

για τη χρήση ανθρώπινου βιολογικού υλικού στην έρευνα και την ίδρυση βιοτραπεζών
Ιανουάριος 2023

ΣΥΣΤΑΣΗ

για τον έλεγχο δεοντολογίας σε μη παρεμβατική ιατρική έρευνα
20-07-2023

ΓΝΩΜΗ

για τις εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης στην υγεία στην Ελλάδα
Δεκέμβριος 2023

2024

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής Ελλάδας και της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου για την «Ηθική της προβλεπτικής αναλυτικής στην υγεία»
31-10-2024

2023

OPINION

on the use of human biological material in research and the establishment of biobanks
January 2023

RECOMMENDATION

on the non-invasive medical research ethics screening
20-07-2023

OPINION

on the applications of artificial intelligence (AI) in health in Greece
December 2023

2024

JOINT OPINION

of the National Commission for Bioethics and Technoethics of Greece and of the Cyprus National Bioethics Committee on the “Ethics of predictive analytics in health”
31-10-2024

2025

ΕΚΘΕΣΗ

για τις Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας: Προκλήσεις και καλές πρακτικές στα έξι έτη λειτουργίας του θεσμού στην Ελλάδα
Ιανουάριος 2025

ΓΝΩΜΗ

για τις εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στο ελληνικό σχολείο
Μάρτιος 2025


2025

REPORT

for Research Ethics Committees: Challenges and good practices in six years of operation of the institution in Greece
January 2025

OPINION

on the artificial intelligence applications in the Greek school
March 2025



© 2025 Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής και Τεχνοηθικής

Επιμέλεια:
Μαριάννα Δρακοπούλου
Θεόδωρος Τροκάνας

© 2025 National Commission
for Bioethics and Technoethics

Edited by:
Marianna Drakopoulou
Theodoros Trokanas

www.bioethics.gr